

З метою досягнення ефективних змін у реалізації податкової реформи варто дотримуватись комплексного підходу, який базується на засадах лібералізації оподаткування, стабільності та уніфікації податкових правил для всіх суб'єктів господарювання, жорсткого контролю та невідворотності покарання за податкові правопорушення і подолання корупції, що позитивно сприятиме розвитку економіки нашої держави та залученню інвестицій.

Список використаної літератури:

1. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 № 2755-VI (в ред. від 01.01.2017) // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст. 112.
2. Про внесення змін до податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1797-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 251.
3. Вігірінський А. Податкова культура – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lb.ua/blog/andriy_vigirinskiy
4. Ослунд А. Україні потрібна радикальна, але розумна податкова реформа / А. Ослунд / Українська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу : pravda.com.ua
5. Розмір середньомісячної зарплати в країнах Європи (Інфографіка) // 24 канал. – 8 березня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://24tv.ua/rozmir_serednomisyachnoyi_zarplati_v_krayinah_yevropi_infografka_n552142

АНДРІЙЧЕНКО Н. С.

Сумський державний університет,
викладач-стажист кафедри адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СПЕЦІАЛЬНОГО СУБ'ЄКТА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ¹

Принципи організації та діяльності Служби безпеки України (далі – СБУ) – це передбачені законодавством основні вимоги до діяльності СБУ, які відображають її призначення у суспільстві та державі, організаційну структуру, визначають межі здійснення її повноважень та допомагають виокремити СБУ від інших правоохоронних органів.

¹ Виконано в рамках проекту № 0116u006814 (супровідний лист № 01/15.06/3278 від 19.08.2016 р.)

Важливість існування принципів організації та діяльності будь-якого правоохоронного органу, у тому числі СБУ, обумовлена тим, що вони є елементом їх адміністративно-правового статусу [1].

Відповідно до законодавства України організація і діяльність СБУ базуються на принципах законності, поваги до прав і гідності особи, позапартійності і відповідальності перед народом України. В оперативно-розшуковій діяльності СБУ дотримується принципів поєднання єдиноначальності і колегіальності, гласності і конспірації [2].

Одним із найперших принципів організації та діяльності СБУ є законність, яка за Колпаковим В.К. є специфічним державно-правовим режимом, за допомогою якого забезпечується загальнообов'язковість юридичних норм [3]. Відповідно сутність принципу законності полягає у неухильному дотриманні органами і співробітниками СБУ Конституції України, законних та підзаконних актів під час виконання завдань щодо підтримання державної безпеки.

Принцип законності пов'язаний із принципом поваги до прав і гідності людини, який знайшов своє закріплення в ч. 1 ст. 5 Закону України «Про Службу безпеки України» [2], відповідно до якої діяльність СБУ здійснюється на основі дотримання прав і свобод людини, а органи і співробітники СБУ зобов'язані поважати гідність людини та виявляти до неї гуманне ставлення та не допускати розголошення відомостей про особисте життя людини.

Не зважаючи на закріплення принципу поваги до прав і гідності людини дії та рішення органів та співробітників СБУ часто йому суперечать. Зокрема, Ярмак В.Х. [4] наголошує, що передбачене п. 7 ст. 25 Закону України «Про Службу безпеки України» право СБУ суперечить положенням ст. 30 Конституції України [5], яка гарантує недоторканість житла. В Конституції України відсутня теза про можливість порушити недоторканість житла у разі припинення злочинів, тоді як в Законі України «Про Службу безпеки України» вона присутня. Очевидно, що реалізуючи це право співробітники СБУ порушують конституційне право людини і громадянина на недоторканість житла.

У доповіді Директора Харківської правозахисної групи — Захара Є.Ю. [6] також виокремлено ряд дій співробітників СБУ, які призводять до порушення прав людини: систематичне затримання осіб без ухвали слідчого судді у випадках, які не визначені ст. 208 КПК України та обмеження права на правову допомогу, яке передбачено у ст. 59 Конституції України та ст. 213 КПК.

Специфічним є також принцип гласності. В широкому розумінні під гласністю слід розуміти відкритий доступ населення до інформації про діяльність СБУ як правоохоронного органу спеціального призначення. В той же час враховуючи статус СБУ, частина інформації про її діяльність є конфіденційною з мотивів підтримання національної безпеки. Зокрема, громадяни не мають права доступу до інформації про діяльність Головного управління контррозвідувального захисту

інтересів держави у сфері економіки. Незважаючи на це керівництвом СБУ також ігноруються норми Закону України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією та правоохоронними органами» [7] щодо регулярного інформування населення про діяльність СБУ, існуючі проблеми та шляхи їх вирішення через видання Білої книги. Такі висновки можна зробити виходячи з того, що такі книги були видані лише в 2007 та 2008 роках, що свідчить про недотримання СБУ принципу гласності.

Ще одним цікавим принципом є конспірація, яка вживається законодавцем без надання роз'яснення щодо її змісту, у зв'язку з чим пропонуємо звернути увагу на визначення принципу конспірації запропоноване Шевчуком О.Ю.: здійснення оперативно-розшукових заходів таємно від осіб, які розробляються та перевіряються чи не мають прямого службового стосунку до їх організації, з особливим порядком доступу, зберігання, використання оперативно-розшукової інформації, обов'язкових правил поводження з документами, що її містять [8]. Схожим є визначення запропоноване Сухачовим О.О.: здійснення системи заходів з обмеження доступу до інформації, яка приховується, та дезінформації об'єктів впливу з метою забезпечення негласності в оперативно-розшуковій діяльності [9].

Враховуючи те, що одним із пріоритетних напрямків діяльності СБУ як спеціального суб'єкта фінансової системи держави є саме контррозвідувальна діяльність у сфері економіки зазначимо, що вона здійснюється з дотриманням таких принципів як: безперервність; поєднання гласних і негласних форм і методів діяльності; комплексне використання правових, профілактичних та організаційних заходів; адекватність заходів щодо захисту державної безпеки реальним і потенційним загрозам; взаємодія з органами державної влади та місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, юридичними і фізичними особами; підконтрольності та підзвітності відповідним органам державної влади [10].

Незважаючи на перераховані принципи здійснення контррозвідки необхідно виділити також такий принцип діяльності СБУ як підпорядкованість задач і цілей економічної контррозвідки ключовим національним економічним інтересам. Оскільки економічна контррозвідка має реалізовуватися СБУ як спеціальним суб'єктом фінансової системи України лише на користь держави, а не всупереч її економічним інтересам, так як інакше втрачається її цінність.

Таким чином, організація та діяльність СБУ як спеціального суб'єкта фінансової системи держави базується на загальноправових та спеціальних принципах. При цьому органами та співробітниками СБУ під час здійснення ними своїх завдань часто ігноруються принципи поваги до прав людини та гласності, що дає нам підстави стверджувати про необхідність усунення причин і умов, які сприяють масовості таких порушень. Важливими кроками у цьому напрямку має стати: якісне реформування СБУ з урахування досвіду спецслужб зарубіжних

держав та українських реалій; усунення суперечностей між актами законодавства; зміна механізму контролю за дотриманням прав людини і громадянина під час діяльності СБУ та притягнення винних співробітників до відповідальності; обов'язкове систематичне інформування населення про діяльність СБУ, що загалом має справити позитивний вплив на існуючу ситуацію.

Список використаної літератури:

1. Габричидзе Б. Н. Конституционный статус органов советского государства / Габричидзе Б. Н. — М.: Юрид. лит. 1982. — 184 с.
2. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 27. — Ст. 382.
3. Колпаков В. К. Адміністративне право України: підручник // В. К. Колпаков. — К.: Юрінком Інтер, 2001. — 752 с.
4. Ярмачі В. Х. Адміністративно-правовий статус Служби безпеки України / В. Х. Ярмачі // Митна справа. — 2009. — № 4 (64). — С. 61–65.
5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
6. Захаров Є. Ю. Служба безпеки України та права людини [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://helsinki.org.ua/sluzhba-bezpeky-ukrajiny-ta-prava-lyudyny-e-zaharov/>
7. Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією та правоохоронними органами: Закон України від 19.06.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 46. — Ст. 366.
8. Сухачов О. О. Поняття конспірації в діяльності оперативних підрозділів / О. О. Сухачов // Форум права. — 2014. — № 4. — С. 316–321.
9. Шевчук О. Ю. Конспірація як спеціальний принцип оперативно-розшукової діяльності / О. Ю. Шевчук // Науковий вісник Київськ. нац. ун-ту внутр. справ. — 2008. — № 1. — Ч. 2. — С. 123–128.
10. Про контррозвідальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 12. — Ст. 89.

ТЕСЛЯ Л. В.

Одеський національний економічний університет,
доцент кафедри правознавства, кандидат юридичних наук

ДО ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОРГАНІВ СЕЛИЩНИХ РАД У СФЕРІ БЮДЖЕТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Відповідно до ст.ст. 5, 7 Конституції України визнається і гарантується місцеве самоврядування, яке є однією з основних форм здійснення безпосередньої влади народу. Функціонування місцевого